

Оксана
Зорич

ЕЛЕКТРОННЕ ALTER EGO ФІЛОСОФІЇ В УКРАЇНІ

Імпровізація, що лежить в основі одного із найбільш вільних музичних стилів ХХ століття — джазу — і водночас передає неймовірну історію виходу з полону тотальності історичного знання про те, що означає бути невільним, у певному сенсі задає генеральну лінію множення та поширення знань про філософію та доволі неї в сучасній Україні. Щоправда, це відбувається у зворотній перспективі. Безтурботні хвилі філософської імпровізації результатуються не належним піднесенням і насолодою від живого мислення та його невловимої гармонії, а зашкарублим інформаційним селем, який несе «найдостовірніші» дані про те, що М. Бахтін був структуралістом (!), Сократівські тексти (!) збереглися до наших днів, Аристотель творив у II (!) столітті н.е., і безліч подібних.

Ця симптоматика — окрім того, що викликає сумні посмішки, — сповіщає про вивільнення сучасного покоління філософознавців із “полону” знань про науку наук. Відсутність навичок вибіркової та критичності, прагнення стрімголов знайти заповітний *material* перетворюють філософське мислення сьогодення на *продукт* інтелектуальних манівців. Продукт тематично та інтерпретативно довольний, здатний шокувати своєю невідповідністю історії думки, яка карбувалася впродовж століть і яку передавали від покоління до покоління із затамованим подихом і трепетом серця.

Поодинокі висококласні ініціативи фахівців, що створюють потужну альтернативу означеним деструктивним явищам і здійснюють філософські запити в режимі строгості та новачності, часто-густо залишаються поза увагою інтелектуально зацікавленої громадськості, власне тому, що такі одинаки мають обмежені мож-

ливості для долання як інформаційного вакууму, так і “широкого” визнання у “вузьких” колах.

Очевидно, що розвиток філософських наук сьогодні вимагає якісно нових підходів до інформаційно-аналітичного висвітлення їхніх здобутків та похибок. Поле спілкування та простір доступу до тем, ідей, людей (!), ангажованих любов’ю до мудрості, потребує істотного розширення. Цій меті слугує оновлений сайт «Філософія в Україні», який задумано як загальнонаціональну інформаційно-довідкову та рекламно-іміджеву сторінку з філософії загалом і української філософії зокрема. Цей інформаційний ресурс створений та адмініструється Українським філософським фондом у партнерстві з Інститутом філософії НАН України за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

Головна мета сайту — консолідація максимальної кількості універсальної інформації з філософії, її історії, сучасного стану, перспектив розвитку в Україні та за її межами. Сайт структуровано таким чином, щоб сприяти доступу професійної філософської спільноти в Україні, репрезентувати головні події філософського життя, оперативно поширювати фахово значущу інформацію з усіх регіонів країни, значно розширити аудиторію філософських видань, здійснювати інтерактивну взаємодію українських філософів, їхніх дослідницьких і освітніх закладів, представляти філософську думку України перед іноземними колегами.

Сьогодні сайт має вісім рубрик основного каталогу, що постійно оновлюється, як кількісно, так і якісно:

Новини / конференції — оперативна інформація про найближчі події, тематично дотичні до філософії. Рубрика

розставляє акценти й систематизує перелік актуальних інформаційних заходів.

Інтелектуальне життя — компас у філософських пошуках малих та великих жанрів інтелектуальної роботи. У цьому блоці представлені окремі дослідницькі, перекладацькі, конкурсні ініціативи різного масштабу, що становлять інтелектуальну візитівку-картографію сучасного наукового життя в Україні.

Освіта — міні-путівник для пошукачів освітніх можливостей в географічних та інституційних межах України.

Бібліотека — депозитарій знань, що наповнюється книжками, періодичними виданнями, авторефератами, повнотекстовими версіями дисертацій та довідковими матеріалами.

Інституції — база даних про наукові установи й товариства, що працюють у царині філософії.

Корисні посилання — каталог українських та іноземних філософських веб-сайтів і порталів, що можуть стати у пригоді Інтернет-користувачам.

Оновлення на сайті — оперативні повідомлення про останні зміни, що відбулися на сайті впродовж поточної доби. В цій рубриці користувач дізнається, які матеріали знято із сайту, які додано, які розділи та підрозділи поповнилися новими текстами.

Про сайт — розділ, що знайомить відвідувача із загальною ідеєю сайту, його метою, завданнями та координатами для зворотного зв’язку.

Долаючи атомізованість як примітну рису сучасного стану філософської науки в Україні, ми також плануємо сформувати банк даних про авторитетних філософів України, їхній творчий шлях та основні здобутки. З цією метою, у найближчому майбутньому буде відкрито окремий розділ сайту — пер-

соналії — з інформацією про фахівців, що були і є активно причетними до розвитку філософської освіти та науки в Україні.

Важливо наголосити, що сайт «Філософія в Україні» розвивається у динамічному та відкритому форматі, в рамках якого будь-хто зацікавлений може не тільки знайти актуальну для себе тему, проблему, інтерпретацію, а й бути співучасником та співавтором контентного наповнення сайту. Тож запрошуємо до спільної творчості в рамках розвитку першого й унікального у своєму роді інформаційного ресурсу з філософії.

Зважимо, що оновлений сайт «Філософія в Україні» почав працювати з осені 2010 року. Разом із тим, за недовгий час роботи нашого ресурсу з'явилася чимало нової інформації. Передусім, це стосується постійно оновлюваної стрічки новин, яка, судячи з відгуків, вже фактично стала головним електронним довідником для гуманітарної спільноти щодо заходів у царині філософії, які відбуваються в Україні та за її межами. Зважаючи на те, що інформація про такі заходи, зокрема конференції, зазвичай поширюється в наших умовах надто вузькими каналами і стає — тим паче своєчасно! — здобутком вкрай обмеженого кола потенційних учасників, ця нова можливість оперативного доступу до корисної фахової інформації вже є позитивним фактом.

Поповнюються також книжкові ресурси сайту. Нарешті репрезентовані всі видання серії перекладів «Сучасна гуманітарна бібліотека». І зважаючи на те, що в нашій електронній бібліотеці розміщені не лише анотація і зміст кожної книжки, а й окремі глави, фахівці отримують корисне поповнення філософських текстів українською до своїх філософських бібліотек. Невдовзі ми по-

чнемо розміщувати таким самим чином книжки видавництва «Дух і літера» та серії перекладів «ZETESIS», про що вже досягнуто відповідних домовленостей.

З початку 2011 року на сайті з'явилася нова рубрика — «Інтелектуальне життя». До вагомих подій, що їх було висвітлено, належить, по-перше, регулярний щорічний рейтинг «Книжка року», в якому філософів зацікавить передусім номінація «Софія» (видання вітчизняної та переклади зарубіжної гуманітаристики). За підсумками цього конкурсу, незаперечним переможцем підномінації «зарубіжна гуманітаристика» у 2010 році став «Європейський словник філософії. Лексикон неперекладностей» (К.: Дух і Літера, 2009. — Т. 1; 124,8 бала). Наступні місця посідають: Вольфганг РЬОД «Шлях філософії: ХІХ—ХХ століття» (Сер. «Сучасна гуманітарна бібліотека». — К.: Дух і Літера, 2010; 36,3 бала) та «Оксфордська історія в'язниць. Практика покарання в західному суспільстві» (К.: Весвіт, 2009; 34, 8 бала). Серед інших цікавих видань 2010 року звернімо увагу на книги Норберта ЕЛІАСА «Про німців» (Сер. «Історична думка». — К.: Юніверс, 2010), Герберта МАРКУЗЕ «Структура інстинктів і суспільство» (К.: Ніка-Центр, 2010), Томаса РЕНЧА «Конституція моральності. Трансцендентальна антропологія і практична філософія» (К.: Дух і Літера, 2010) та збірку «Історична освіта: європейський та український досвід» (К.: К.І.С., 2010). Переможцями у підномінації «вітчизняна гуманітаристика» стали: шеститомник Мирослава МАРИНОВИЧА «Вибране» (Л.: Видавництво Українського Католицького університету, 2010) та своєрідне зібрання творів з трьох книжок Тараса ВОЗНЯКА: «Феномен міста»; «Філософські есе»; «Філософія мови» (Л.:

Культурологічний часопис «І», 2010). (Повні результати рейтингу див.: <http://www.philosophy.ua/ua/intellectual-life/book-of-the-year/results/>).

Другою значущою подією інтелектуального життя стало заснування всеукраїнських фахових Премій з філософії та визначення перших лауреатів цих премій (нагородження переможців відбулося 15 лютого 2011 року в день проведення Філософських читань «Філософія і суспільство: минуле й сучасне», присвячених 90-річчю однієї з засновниць Київської філософської школи Марії Злотоїної). Премії присуджено у чотирьох номінаціях:

1. Премія імені Марії Злотоїної за кращу філософську монографію останнього десятиріччя (лауреатами стали: Степан КОШАРНИЙ (посмертно) за монографію «Феноменологічна концепція Едмунда Гусерля: критичний аналіз» (К.: Український Центр духовної культури, 2005) та Андрій БАУМЕЙСТЕР за монографію «Філософія права» (Вінниця: О.Власюк, 2007).

2. Премія імені Сергія Кримського за новаторську філософську концепцію, викладену у наукових публікаціях (лауреат — Віктор МАЛАХОВ за книгу «Уязвимость любви» (К.: Дух і Літера, 2005).

3. Премія імені Юрія Прилука за найкращий редакційно-видавничий проект у галузі філософії (лауреат — Костянтин СІГОВ та видавництво «Дух і Літера» за «Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей» (К., 2009. — Т. 1).

4. Премія імені Віталія Табачковського за кращу друковану працю молодого дослідника (до 35 років) у галузі філософії (лауреат — Микола СИМЧИЧ за книгу «Philosophia rationalis у Києво-Могилянській академії: компаративний аналіз могилянських курсів логіки кін-

ця XVII — першої половини XVIII ст.» (Вінниця: О.Власюк, 2009).

Спеціальну відзнаку від Українського філософського фонду за видатне досягнення у царині філософії отримав Олег ХОМА, автор наукового коментаря до видання «Думок» Б. Паскаля (К.: Дух і літера, 2009). На сайті вміщено оновлене Положення про премії з філософії, відповідно до якого проводитиметься конкурс у подальші роки, фоторепортаж про церемонію вручення перших премій, відеовиступи лауреатів та інші матеріали (Див.: <http://www.philosophy.ua/ua/intellectual-life/philosophy-award/>).

Позитивною ознакою оновленої версії сайту є зростання кількості користувачів. На сьогодні кількість їх зросла до 100 відвідувань на день. Ця загалом скромна для електронних інформаційних ресурсів цифра нас радує, оскільки важко очікувати на фаховому сайті з філософії такої кількості відвідувачів, як на сторінці інформагентства чи сайті розважальної спрямованості. Головне, що кількість користувачів сайт постійно зростає і шириться їх географія. На сьогодні за неповних п'ять місяців роботи оновленого сайту до нашого ресурсу вже виявили цікавість відвідувачі з таких країн, як Франція, Німеччина, Чехія, Росія, Казахстан, США, Польща та навіть Бразилія. Це засвідчує, зокрема, що наш ресурс стає цікавим і корисним не лише українській, а й інтернаціональній філософській спільноті. Лише спільними зусиллями ми можемо зробити інформаційне наповнення сайту більш запитуваним з боку вітчизняних та зарубіжних користувачів. Відтак, запрошуємо до співпраці, до пропозицій, ініціатив, зауваг, до всіх корисних дій, які примножуватимуть інформаційні можли-

вості філософської науки та освіти в Україні й робитимуть інфраструктуру нашої гуманітарної праці цивілізованою. Маємо надію, що перші кроки у творенні змісту електронного alter ego філософії в Україні будуть підхоплені однодумцями. Спільна воля, іні-

ціатива та продуктивні імпровізації всіх причетних до інтелектуального дискурсу уможливають поширення цієї надії у світ. Завжди раді бачити Вас на сторінках сайту «Філософія в Україні!» Наша Інтернет-адреса: www.philosophy.ua

Оксана Зорич — магістр філософії, аспірант кафедри політології Національного університету «Києво-Могилянська академія», координатор сайту «Філософія в Україні». Царина наукових інтересів: теорія ігор, історія політичної думки, методологія гуманітарного знання.
